

Co-funded by
the European Union

Împreună pentru o comunitate responsabilă

- suport de curs -
partea 1

Suport de curs

**Împreună pentru o comunitate
responsabilă**

Partea 1

Erasmus + project: "**Together for a responsible community**"

Project no. **2021-2-RO01-KA210-ADU-000048442**

Parteneis

- BUMIR srl – Bucharest, Romania
- Organization for Promotion of European Issues (O.P.E.I.) – Paphos, Cyprus

Material realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Conținutul acestui material este responsabilitatea exclusivă a autorilor, iar Agenția Națională și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care va fi utilizat conținutul acestor informații.

Suport de curs - Împreună pentru o comunitate responsabilă

Partea 1

Tematica:

1. Cauzele degradării mediului înconjurător și implicarea omului
2. Lanțul trofic și circuitul în natură
3. Ghidul celor 3 R
4. Codul culorilor și reguli generale de reciclare
5. Pașii corecți și sfaturi de buzunar

C.1 CAUZELE DEGRADĂRII MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR ȘI IMPLICAREA OMULUI

Degradarea mediului înconjurător constituie o problemă de mare îngrijorare la nivel mondial, ca un avertisment din partea oamenilor de știință care au identificat de mult timp efectele negative ale utilizării excesive și, în mai multe ocazii, ale abuzului asupra mediului. Este important de menționat că degradarea mediului a cunoscut în ultimele decenii câteva definiții majore care pot diferi între ele, provocând o anumită confuzie.

În consecință, "Degradarea mediului este un proces prin care mediul natural este compromis într-un anumit fel, reducând diversitatea biologică și sănătatea generală a mediului. Acest proces poate fi în întregime de origine naturală, sau poate fi accelerat sau cauzat de activitățile umane. Multe organizații internaționale recunosc degradarea mediului ca fiind una dintre principalele amenințări cu care se confruntă planeta, deoarece oamenii li s-a dat un singur Pământ cu care să lucreze, iar dacă mediul devine iremediabil compromis, acest lucru ar putea însemna sfârșitul existenței umane."

Tipuri de degradare a mediului

- a) *Degradarea apei:* Degradarea apei are loc ca urmare a poluării continue a resurselor de apă, cum ar fi râurile și oceanele, provocând daune grave pentru fauna și fauna locală, atât pe uscat, cât și subacvatic. Cele mai importante efecte sunt daunele ireversibile aduse calității apei, care au un impact asupra pescuitului și asupra capacității locuitorilor de a continua să bea apă și să trăiască din ea. Alte

efecte înrudite: împiedicarea peștilor să se înmulțească, contaminarea lanțului alimentar, limitarea apei potabile, creșterea mortalității infantile și, în cele din urmă, creșterea numărului de boli.

- b) *Degradarea terenurilor (poluarea solului)*: Degradarea terenurilor, care este denumită și poluarea solului, a apărut ca urmare a utilizării excesive și ilegale a terenurilor în zonele foarte populate. Exemplele de degradare a terenurilor care au fost identificate de oamenii de știință sunt numeroase. Unele dintre acestea sunt următoarele; "eroziunea apei (include eroziunea în plăci, în râulețe și în canale), eroziunea eoliană, salinitatea (include salinitatea uscată, irigații și urbană), pierderea materiei organice, scăderea fertilității, aciditatea sau alcalinitatea solului, scăderea structurii (include compactarea solului și etanșarea suprafeței), mișcarea maselor, contaminarea solului. Majoritatea se răsfrâng în zona de agricultură.
- c) *Degradarea atmosferei*: Degradarea atmosferică se referă la poluarea extinsă a aerului. Degradarea atmosferică este cauzată de mai mulți factori; cu toate acestea, emisiile vehiculelor și cele industriale sunt considerate a fi cele mai frecvente două cauze. Degradarea atmosferei este legată de încălzirea globală.

Cauzele degradării mediului

a) *Perturbarea terenului*: Pentru a crește producția de alimente, oamenii și producători de alimente folosesc terenuri pentru a planta și a produce produse considerate "străine" pentru zona respectivă. Produse precum usturoiul și ceapa, precum și alte ierburile

b) *Poluarea*: Poluarea este vizibilă atât în apă, cât și pe uscat, creând îngrijorări cu privire la impactul pe termen lung asupra sănătății oamenilor. Exemple: aruncarea deșeurilor în ape, aruncarea gunoierului în afara zonelor special amenajate.

c) *Suprapopularea*: Suprapopularea înseamnă că mai mulți oameni vor cere mai multă hrană și apă, mai frecvent. Acest lucru duce la o producție mai mare pe care pământul nu și-o poate permite, provocând astfel daune permanente.

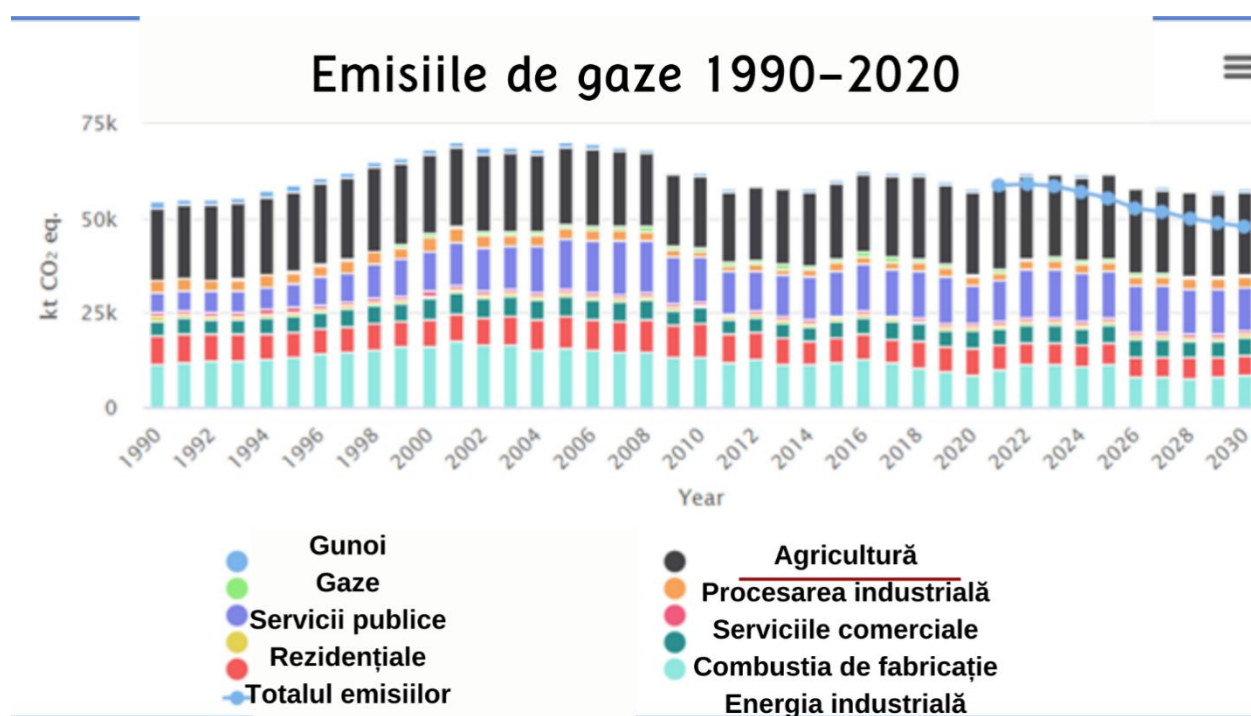
d) *Depozite de deșuri*: Utilizarea excesivă a produselor, așa cum au fost deja identificate, duce la crearea mai multor depozite de deșuri la o distanță mai mică între ele.

e) *Defrișări*: Depădurirea este o altă cauză comună a degradării mediului și este clar vizibilă în întreaga lume. Aceasta duce la o calitate slabă a aerului, deoarece copacii absorb emisiile.

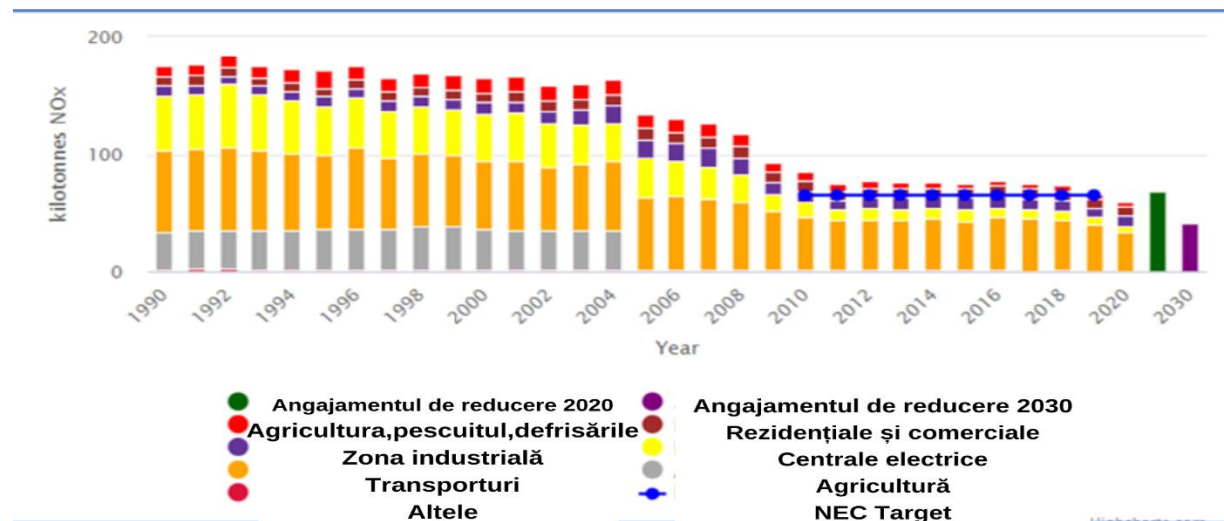
f) *Cauze naturale*: Cauzele naturale, cum ar fi cutremurele, avalanșele, marea, furtunile și incendiile, pot duce la o distrugere totală a mediului. În mai multe ocazii, cauzele naturale sunt declanșate de activitatea umană. Exemplu: defrișările pot duce la alunecări de teren în masă; arderile în spațiu deschis pot duce la puncte de incendii majore.

g) *Practici agricole dăunătoare*: în mai multe ocazii, fermierii folosesc practici care nu sunt conforme cu nevoile și dorințele vremurilor contemporane, ceea ce duce la efecte negative grave.

h) *Politici agricole defectuoase*: Politicile agricole defectuoase sunt frecvente în mai multe țări, fie din cauza unei cercetări și planificări deficitare, fie, și mai rău, pentru a servi unor interese private sau personale

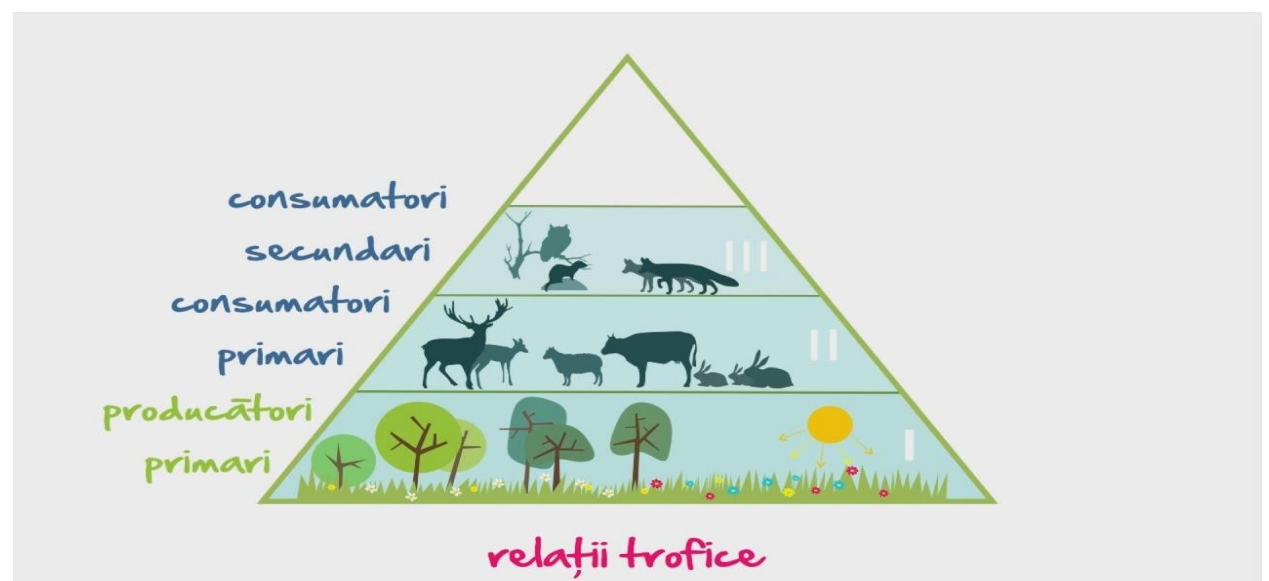

Graficul 1 arată că industria agricolă constituie cel mai important factor care contribuie la degradarea mediului. Acest lucru explică unele dintre cauze, așa cum au fost identificate, cum ar fi politicile agricole defectuoase și practicile ruinoase.

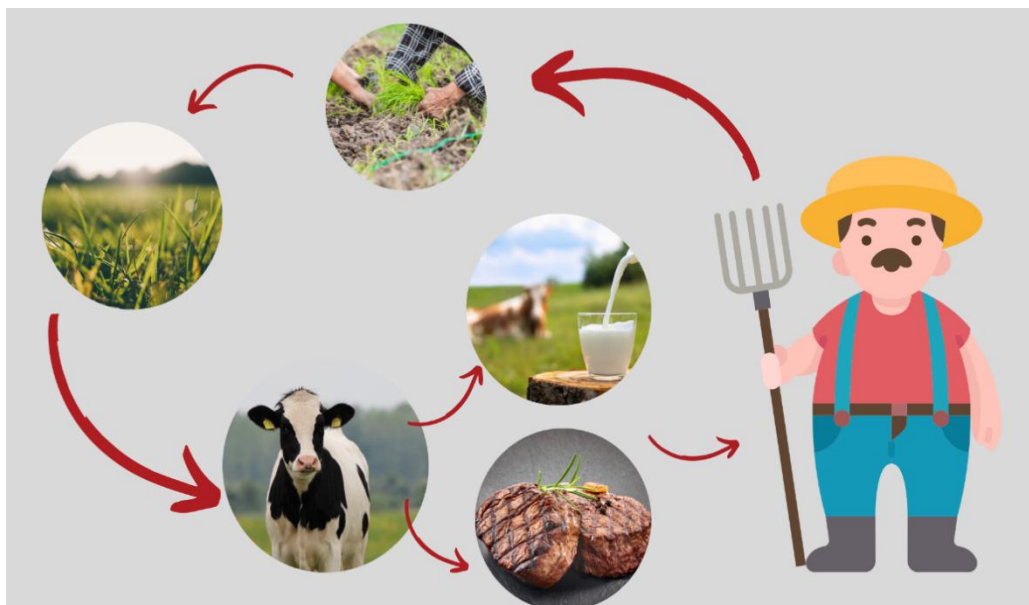

C2: LANȚUL TROFIC ȘI CIRCUITUL ÎN NATURĂ

Lanțul trofic este un șir care enumeră relațiile de hrănire dintre organismele componente ale unui anumit ecosistem. Fiecare organism depinde, pentru a se hrăni, de membrul anterior al lanțului său trofic.

Omul se află în strânsă legătură cu toate componentele lanțului. Acesta are rol atât de consumator dar și de producător. Intervenția omului poate susține sau destabiliza oricare dintre verigile componente. Un exemplu: iarba este mâncată de către bovine, acestea produc lapte și carne, omul le consumă pentru supraviețuire dar cultivă (ori îngrijește vegetație pentru a-și hrăni animalele).

C3: GHIDUL CELOR 3 R

Când vine vorba de protejarea mediului înconjurător referința o reprezintă regula celor 3R-Reduce-Refolosește și Reciclează. Cele 3 R-uri provin din engleză: Reduce — Reuse — Recycle. Sintagma exprimă conștientizarea problemelor de mediu și un mod de a promova un comportament ecologic în rândul oamenilor. La acestea s-au mai adăugat două etape: Recuperare și Eliminare.

Reducerea înseamnă a reduce cantitatea de gunoi pe care o generăm.

Reutilizarea înseamnă a găsi noi moduri de a folosi lucruri care altfel ar fi fost aruncate.

Reciclarea înseamnă a transforma ceva vechi și inutil (o tăblie de lemn) în ceva nou și util (cum ar fi o masă sau o poliță).

Recuperarea - atunci când nu poate fi reciclat, trebuie găsită o modalitate de a produce energie sau material nou prin procesarea deșeurilor nereciclabile.

Eliminarea - deșeurile secundare din procesul de recuperare care sunt în general sub formă de cenușă sau alte deșeuri sunt duse la depozitul de deșeuri pentru a fi prelucrate pentru a nu deteriora mediul.

Reducerea:

Prima etapă este aceea de a reduce cantitatea de deșeuri pe care fiecare dintre noi o producem astfel încât să ajungem să avem un impact cât mai mic asupra mediului înconjurător. De aceea ar fi bine să începem prin a refuza la magazin: punga de plastic, paiele de plastic, fructele ambalate în plastic, recipientele de plastic precum și tacâmurile de unică folosință. *Cheia este să achiziționăm doar bunurile de care avem nevoie și în cantitatea potrivită.*

Alte modalități de a reduce:

Alegerea articolelor de care aveți nevoie, nu neapărat pe cele pe care vi le doriți imediat. (Se aplică întrebarea: Am nevoie de unul nou? Și regula celor 24 de ore. Este posibil ca după 24 de ore să nu vă mai doriți acel obiect, spre exemplu un telefon mobil)

Cumpărături inteligente. Când plecați la cumpărături încercați să vă orientați asupra articolelor care pot dura mai mult spre exemplu: sticle de apă reutilizabile.

Evită să irosești hârtie atunci când poți: Pe cât posibil, unde se poate, în loc să printezi hârtii optează pentru trimiterea în varianta digitală.

Reutilizarea:

Reprezintă soluția optimă pentru a reduce cantitățile de deșeuri pe care nu le mai folosești. Alături de găsirea unor noi modalități de a reutiliza un material pe care în prima etapa se poate încadra la categoria de deșeu. Pe lângă beneficiile în scopul protejării mediului înconjurător reprezintă o cale de a economisi pe termen lung.

Bunul tău- comoara altuia: materialele pe care vrei să le arunci pot folosi altcuiva? Hainele spre exemplu, pot fi donate în loc de aruncate. De asemenea, reutilizarea se aplică

mobilierului sau obiectelor din lemn sau metal, care sunt reparate pentru a crea piese noi din ele.

Sticlele de plastic se pot transforma în: suporturi pentru bijuterii, suport pentru accesorii de păr, suport pentru pixuri, carioci și alte ustensile de scris, ghiveci pentru flori.. Borcanele pot fi reutilizate pentru conservele făcute în casă ori pentru a depozita diverse accesorii în bucătărie sau în grădină.

Reciclarea:

Reciclarea reprezintă introducerea unor reziduuri sau deșeuri într-un proces tehnologic pentru a obține reutilizarea și valorificarea lor sau în scopuri ecologice. Prin intermediul reciclării se reduce consumul de materie primă nouă și de asemenea se reduce consumul de energie și nivelul de contaminare al mediului natural.

Cum reciclăm?

Pentru o organizare mai ușoară în ceea ce privește reciclarea, deșeurile se împart în două categorii: deșeuri menajere reciclabile și deșeuri menajere reziduale.

a) Deșeurile menajere reciclabile - sunt acele deșeuri care pot fi împărțite pe categoriile semnalate pe coșurile de gunoi (sticla, plastic/metal și hârtie/carton). Spre exemplu: reviste, ziare, maculatură, plicuri; cutii, fotografii, cartoane de ouă, cutii de pizza (numai partea superioară).

b) Deșeurile menajere reziduale - sunt acelea care se considera gunoaie în adevăratul sens al cuvântului și acestea nu se pot recicla, cum ar fi: resturi de mâncare (carne, lactate, vegetale, ouă), scutece de unică folosință, absorbante, reziduurile/excrementele animalelor de casă.

Codul culorilor:

Albastru – hârtie și carton

Exemple: coli A4, resturi de hârtii, ziare, reviste, post-it-uri, plicuri, cutii, fotografii, pungi de hârtie, ziare, ambalaje de hârtie-carton; cutii de carton de băuturi, cartoane de ouă, maculatură, cutii de pizza, etc.. **Toate reciclabilele trebuie să fie curate și perfect uscate.**

Galben – plastic și metal

Exemple: folii și pungi din plastic, cutii și bidoane din plastic, jucării, ambalaje de protecție, doze și recipiente din plastic de la diverse băuturi (PET), dopuri plastic, recipiente de plastic pentru băuturi alimentare, pungi sau folie curate, spray-uri alimentare, ambalaje metalice (doze, dopuri, conserve etc).

Verde - Sticlă

Se pot colecta: borcane și recipiente din sticlă provenite de la băuturi și produse alimentare;

Nu se pot colecta: vase, pahare, parbrize, sticlă rezistentă la temperaturi înalte, ceramice, porțelan, ghivece, becuri și lămpi, geamuri și oglinzi.

Gri/maro – biodegradabile

Sunt deșeurile din care se realizează compost, un îngrășământ care poate fi realizat de cei care locuiesc la casa, în propriile curți.

Poți să reciclezi: resturi vegetale din curte, zaț de cafea, coji de ouă/nucă, resturi de pâine, legume și fructe, produse umede (ziare, carton, lemn mărunțit, șervetele murdare, hârtie murdară) resturi de fructe și de legume proaspete sau gătit, resturi de pâine și cereale.

Negru

Deșeuri reziduale: aici se încadrează toate deșeurile care nu pot fi reciclate.

Nu poți să reciclezi: scutece, conținutul sacului de la aspirator, resturi de mâncare (carne, lactate, vegetale, ouă), scutece de unică folosință, absorbante.

Roșu

Prin culoarea roșu se înțelege: "deșeuri periculoase", spre exemplu vopsele și ambalaje goale de vopsele, uleiuri auto uzate, ambalaje contaminate cu substanțe periculoase, anumite deșeuri medicale.

Deșeuri speciale

În această categorie sunt incluse următoarele subcategorii: deșeuri textile (îmbrăcăminte, încălțăminte), deșeuri vegetale (gazon, copaci, iarba cosită etc.), deșeuri voluminoase (mobilier, covoare, saltele etc. Colectarea acestora se face cu titlu gratuit, în cadrul campaniilor de colectare, în baza unui program stabilit.

- Pentru deșeurile din categoriile speciale, spre exemplu obiectele voluminoase se recomandă ca proprietarii să întrebe la primăriile locale ori la asociația de proprietari cum se procedează.

Reguli generale de reciclare

- sticlele, pet-urile, borcanele trebuie golite de conținut și curățate. Majoritatea obiectelor necesită o spălare și o uscare înainte de a fi aruncate în spațiile special amenajate pentru reciclare;
- după curățare, pet-urilor li se îndepărtează capacele și se presează pentru a economisi spațiu;
- articolele vestimentare murdare nu trebuie aruncate printre cele care sunt curate și pot fi reciclate;
- cartoanele și hârtiile se împachetează cât mai strâns se taie ori se rup
- orice urmă de ulei sau apă, ori murdărie de orice fel indică faptul că hârtia/cartonul nu poate fi pus la categoria albastră, ci la cea a biodegradabilelor;
- deșeurile periculoase trebuie colectate corect și cu mare atenție; pentru acestea există culoarea roșie
- toate deșeurile reziduale se introduc în saci care se leagă și se depun în pubela neagră;

- deșeurile menajere nu se depun direct în pubela neagră, ci în saci care se închid/se leagă înainte de a fi depuși în recipient.
- pentru a-ți fi mai ușor folosește saci colorați acasă.

Pașii concreți pentru o reciclare corectă:(S.C.P)

1. Sortează
2. Curăță
3. Presează
4. Aruncă

În primul pas – sortează- trebuie separate deșeurile în următoarele categorii: plastic, sticlă, carton, menajer (și metal - acolo unde este cazul). Pentru a fi mai ușoară reciclarea se recomandă încă de la început utilizarea unor recipiente separate (coșuri de gunoi), deoarece sortând de la început, din momentul în care se aruncă obiectul, este mai rapid, mai ușor și în timp se creează un automatism. În pasul următor, se recomandă curățarea obiectelor atunci când este cazul, spre exemplu o cutie de sos de tomate, nu se lasă cu rest de mâncare în ea. Se poate lua și spăla în chiuvetă și după aceea trecut la următoarea etapă. În funcție de material și de mărime poți presa sau împăturii. Spre exemplu, pentru o sticlă de plastic, se scoate dopul și se presează. În ultimul pas se aruncă în coșul potrivit.

Sfaturi de buzunar:

- Închiderea luminii.
- Înlocuirea pungilor de plastic cu plase din bumbac ori din materiale alternative, spre exemplu compostabile, biodegradabile sau reutilizabile
- Opriți robinetul atunci când vă spălați pe mâini
- Scoate din priză electronicele când nu le folosești
- Cumpără becuri led
- Opriți robinetul atunci când folosiți săpunul
- Înlocuirea recipientelor de plastic cu materiale reutilizabile ori biodegradabile.
- Pentru o ‘‘ dietă’’ bio rapidă, borcanele de sticlă, ca de exemplu pot să fie un bun înlocuitor în bucătărie al recipientelor de plastic pentru orez, mazăre, fasole, zahar, sare, etc..

- Înlocuirea produselor de igienă personală cu echivalentul lor natural. Există pentru toate produsele uzuale: burete, pastă de dinți, aparat de ras, săpun, deodorant variante mai sustenabile. Acestea de multe ori se găsesc la același preț sau mai ieftine decât cele utilizate în mod normal.

- Susținerea producătorilor locali ori utilizarea recoltelor proprii. Produsele naturale de la producători sunt pregătite cu grijă față de natură și împachetate adecvat astfel încât să fie ambalate cu materiale bio-degradabile ori reutilizabile.

- Cumpărați alimente în funcție de cât știți că o să consumați (Ca mic truc, nu te duce niciodată la magazin înainte să mănânci ori când îți este foame, atunci vei avea tendința să cumperi mai mult)

- Evită incinerarea deșeurilor în perimetru deschis și folosește zonele speciale de depozitare a gunoiului. Riscurile sunt imense, de la pornirea unor incendii care pot lua amploare până la distrugerea terenurilor și a vegetației. De asemenea deșeurile pe care le generăm prin ardere pot deveni toxice pentru organismul uman și natură.

Împreună pentru o comunitate responsabilă

**Co-funded by
the European Union**

Erasmus+ Programme - Small-Scale Partnerships
Project: "Together for a responsible community"
2021-2-R001-KA210-ADU-000048442